

HET BOEK JONAH

Joshua Max Feldman

Het boek Jonah

VERTAALD UIT HET AMERIKAANS
DOOR PETER ABELSEN

Lebowski Publishers, 2014

Voor pap en mam, met liefde

Published by arrangement with Marianne Schönbach Literary Agency

Oorspronkelijke titel: *The Book of Jonah*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Henry Holt and Company, New York

© Joshua Max Feldman, 2014

© Vertaling uit het Amerikaans: Peter Abelsen, 2014

© Nederlandse uitgave: Lebowski Publishers, Amsterdam 2014

Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

Foto auteur: © Juliana Sohn

ISBN 978 90 488 1665 1

ISBN 978 90 488 1668 2 (e-book)

NUR 302

www.lebowskipublishers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Books bv

Hij bleef doorlopen tot het asfalt achter hem opging in luchtspiegelingen en hij zich in alle richtingen omgeven zag door niets dan woestijn, met struikgewas op de glooiingen als het schuim op een woelige zee. En hij ging ruggelings op de verschroeide aarde liggen, met zijn gezicht naar de kleurloze en meedogenloze zon – en hij sprak tot de Heer over zijn vertwijfeling.

JONAH 5:1

I. New York

(veertig dagen en veertig nachten eerder)

Proloog. Het beetje

Jonah kende het metrostation van 59th Street goed genoeg om niet van zijn iPhone te hoeven opkijken terwijl hij zich door de gangen en de drukte naar het perron begaf. Toen hij de trap afdaalde lachte het geluk hem toe doordat zijn trein net binnenreed – hij kon zonder zijn pas te versnellen instappen, koos een zitplaats bij de schuifdeuren van het nog goeddeels verlaten rijtuig en ging bij dat alles rustig door met typen. In het volgende station stroomde het rijtuig vol. Jonah vond dat zijn dag lang en druk genoeg was geweest om te blijven zitten waar hij zat, maar toen er een oudere dame voor hem opdook (armoedig gekleed, blauwe kleurspoeling rond een grootmoederlijk gezicht met een aandoenlijk mopsneusje), besloot hij alsnog een heer te zijn en stond voor haar op.

Het was maar een korte rit, maar in het station waar hij uitstapte zag Jonah dat hij opeens tussen mensen liep die flink waren natgeregend: hun voorhoofden beplakt met haarslierten, hun kleren zwaar en doorschijnend van het water. Het leek hen amper te deren, want ze bewogen zich voort met de onverschillige haast van reizigers in de avondspits, als waren ze het gewoon om op weg naar huis of hun werk doorweekt te raken. Maar bij het naderen van de uitgang stuitte Jonah op een groep van enkele tientallen mensen die in een halve cirkel onder aan de trap stonden en niet van zins leken een stap naar boven te doen. Hij mengde zich onder hen en zag waarom: de regen plensde in een dikke, ongebroken sluier op de betonnen traptreden en maakte het binnenvallende daglicht tot een bleek waas, alsof dit geen metro-uitgang was maar een spelonk achter een waterval. Om

hem heen werden blikken van ontzetting of berusting gewisseld, er werden smartphones geraadpleegd en berichten verstuurd, en anderen staarden slechts in stil ontzag naar deze abrupte transformatie van de buitenwereld. Een enkeling sloeg na een poosje zijn kraag op om met roekeloze moed naar boven te hollen. Zij die de trap af kwamen, met druipnat haar of een druppende paraplu, namen de wachtenden met verbazing op, alsof zo'n statische menigte, mensen zonder zichtbare haast, die zich zelfs leken te verpozen, het station onherkenbaar maakte.

Jonah was later dan hij gewild had van kantoor gegaan, maar hij wist dat events van QUEST altijd goed werden bezocht en dat het niemand zou opvallen als hij pas over een minuut of tien op de cocktailparty was. Tijd genoeg dus om ook maar het ophouden van de regen af te wachten. En het was eigenlijk wel prettig, dit onvoorziene oponthoud – hij woonde nu al zo'n tien jaar in New York en het was bevredigend om weer eens te merken dat de stad hem nog steeds kon verrassen.

Jonah Daniel Jacobstein was 32, advocaat en ambitieus, onge-trouwd maar actief in de liefde, en geen moment zonder zijn iPhone. Om al deze redenen werden zijn gedachten vrijwel altijd in beslag genomen door zaken die dringend waren, handen en voeten hadden, in rekening konden worden gebracht. Maar zo nu en dan kwam er een stemming als deze bij hem op, een contemplatieve tevredenheid. Als hij bijvoorbeeld in de Q Train over de Manhattan Bridge reed en zich de aanblik liet welgevallen van het Chrysler Building, het Empire State, de skyline langs de rivier, of op vrijdagavond in een taxi zat, zijn portemonnee vol verse biljetten uit een geldautomaat, en zich verheugde op het gezelschap van Sylvia, of Zoey, of om vier uur 's nachts met een stuk in zijn kraag thuis zat en zich te goed deed aan een pizzapunt waar de vette kaas vanaf droop – dan kon hij er zomaar van doordrongen raken, zoals ook nu, onder aan deze trap, terwijl hij zich vergaapte aan de extreme regen: hoezeer hij van geluk mocht spreken dat hij was wie hij was, hoe hij was, waar hij was.

Maar lang duurden ze natuurlijk nooit, deze stemmingen, en hij

keek een ogenblik later alweer op zijn iPhone, het automatisme dat hem net zo eigen was geworden als het knipperen met zijn ogen. Sinds hij in de metro was gestapt zaten er alweer twaalf nieuwe mails in zijn inbox. Die middag was er een gunstige schikking getroffen in de zaak waaraan hij meer dan een halfjaar gewerkt had, met alle vreugde van dien bij zijn cliënt. Hij zag tot zijn voldoening dat hij door meerdere collega's werd gefeliciteerd, en zelfs door enkele partners.

Hij liet zijn hand weer zakken en merkte nu pas dat er een chassidische Jood naast hem was komen staan: een reusachtige kerel met de zwarte hoed en jas van de ultra-orthodoxen, de lange pijpenkrullen naast de oren, een bol en blozend gezicht, zijn baard gitzwart en warrig. De man was slechts iets ouder dan Jonah, maar veel groter en dikker, met een uitpuilende buik, en hij leek de regen met een merkwaardige concentratie te observeren, alsof de druppels een obscure boodschap brachten die hij probeerde te ontcijferen.

Jonah hield zich normaal gesproken strikt aan de New-Yorkse code om nooit, onder geen enkel beding, een praatje met een vreemde aan te knopen in de metro. Maar op dit moment was er die opgewektheid, en de codes van New York leken de laatste tijd wat aan het schuiven te zijn, en daarnaast werd Jonah, die zijn eigen Jood-zijn slechts met de grootste moeite serieus kon nemen, al jaren geïntrigeerd door Joden voor wie hun Jood-zijn een zaak van allesverterende ernst leek. Zo vaak deed de kans zich niet voor om eens een paar woorden te wisselen met iemand die tot dat fanatieke deel van zijn (bij gebrek aan een betere term) gemeenschap behoorde, dus keek hij op naar de chassied en zei: 'Hebben jullie niet een of ander speciaal nummer dat je bij zulk noodweer kunt bellen?'

De chassied vertrok zijn vlezige gezicht in een grijns die zijn waardering voor de grap zichtbaar maakte, alsook twee rijen gele tanden. 'Als ik over zulke krachten beschikte, zou ik dan per ondergrondse reizen?' zei hij, en nu was het Jonah's beurt om welwillend te grijnzen.

'Heb je haast, vriend?' vroeg de chassied. 'Moeten er zaken worden gedaan?'

'Nee, mijn werkdag zit erop,' zei Jonah. 'Ik ben op weg naar een... evenement.' Iets dwong hem het liefdadigheidskarakter van de cock-

tailparty te verzwijgen. Niet dat QUEST geen zuiver charitatieve organisatie was, maar het leek opeens iets onwaarachtigs te hebben om dat hardop te zeggen. De chassied schonk hem niettemin een bewonderende blik.

‘Ik kon al aan je zien dat je een man van de wereld was, vriend. Waar zouden we zijn zonder mensen zoals jij?’ Hij had een sonore stem, met een Russisch accent, en een wat hoge, spottende bijklank. ‘Heb je een visitekaartje, vriend?’

Het verzoek verraste Jonah enigszins, maar hij zag er geen kwaad in, reikte in zijn binnenzak en gaf de man een van zijn kaartjes. ‘Maar zie daar eens, je bent Joods!’ zei de chassied, op een toon alsof zijn bewondering op slag was verdubbeld. Hij bestudeerde het kaartje zorgvuldig, als wilde hij elke regel en elk cijfer in elk van de drie telefoonnummers gelijke aandacht schenken.

‘Nou ja, ik ben Joods opgevoed,’ zei Jonah.

‘En je bestudeert de Thora, vriend?’ vroeg de chassied terwijl hij hem het kaartje weer teruggaf. ‘En je houdt sjabbat?’

‘Ik, eh, tja... op Jom Kipoer bezin ik me op mijn fouten.’

De chassied grijnsde weer gul. ‘En je kent natuurlijk de profeet uit de Tenach naar wie je bent vernoemd, Jona, zoon van Amitai?’

Als jongen had Jonah slechts een lauwe geestdrift kunnen opbrengen voor de verhalen in het Oude Testament, en ook van dit verhaal herinnerde hij zich weinig. ‘Ja, dat was met die walvis...’ waagde hij.

‘O, maar vriend, er is veel meer dan de walvis!’ De chassied deed een stapje naar Jonah toe, die met zijn rug tegen de MetroCard-auto-maat stond, niet terug kon kijken en daarom geen andere keus had dan zich de intimiteit te laten welgevallen. ‘Jona was óók een man van de wereld, net als jij. Ging zijn eigen gang, deed zijn zaken. Maar op een dag kwam *Hasjem* tot hem en zei: Jona, ga naar de verdorven stad Ninive en vertel de mensen daar dat ze dan wel goud en sieraden hebben, en een machtig leger, maar dat alleen hun lichaam gekleed gaat en hun ziel naakt is.’ De chassied gaf hier een knipoog bij die door Jonah, niet wetend wat hij ermee aan moest, met een knikje werd beantwoord. ‘Maar Jona had andere plannen voor zichzelf,’ vervolgde de chassied. ‘Hij probeerde ertussenuit te knijpen, uit het zicht van de

Heer weg te komen. En wat denk je dat er gebeurde? Stormen, walvis-
sen, rampspoed.

‘Hasjem ziet alles,’ zei de chassied terwijl hij Jonah speels een ver-
manende wijsvinger voorhield. ‘We denken dat we ertussenuit kun-
nen knijpen, maar uiteindelijk is er geen ontkomen aan.’ Hij hief zijn
logge hoofd en keek naar buiten, waar de regen nog weinig aan felheid
had ingeboet. ‘Zie wat er gebeurt als de Heer ons een enkel regenbui-
tje stuurt. Iedereen rent als een kip zonder kop de ondergrondse in,
iedereen raakt volkomen de kluts kwijt. Hoeveel erger zal het wel niet
zijn op de dag des oordeels, als het onheil zelve op ons neerregent?’
Jonah kon opnieuw niet anders dan knikken, onzeker of dit een seri-
euze vraag was van de nog altijd grijnzende chassied. ‘Op een dag zal
het één groot feest zijn, maar dan komen de engelen bij Lot aanklop-
pen. Wat zul jij ze antwoorden? Bedenk wel, niet iedereen krijgt een
plekje aan boord van de ark. Amerika is naakt, mijn goede vriend, net
zo naakt als Ninive was. Mobiele telefoons, computers, ruimtesche-
pen, bla bla bla. Het lichaam is gekleed, maar de ziel is naakt.’

Jonah kreeg sterk het gevoel dat hij werd afgestraft voor zijn ver-
onachtzaming van de code om dit soort gesprekken te vermijden. ‘Ja,
interessante gedachtegang,’ zei hij. ‘Maar goed...’

Deze subtiele sociale hint om er een punt achter te zetten werd niet
opgepikt of bewust genegeerd. ‘Denk niet dat je je in de ondergrond-
se kunt verbergen voor de handreiking van de Heer,’ ging de chassied
verder. ‘Net zomin als Jona zich op zee kon schuilhouden. En zou je
niet liever tot de rechtvaardigen worden gerekend als de hovaardigen
worden weggevaagd?’

‘Nou, ik denk eerlijk gezegd niet dat dat laatste zal gebeuren.’

‘*Im jirtse Hasjem*, wij zullen hun ondergang aanschouwen!’ riep de
chassied uit.

Het was allemaal des te irritanter omdat die spottende grijns maar
niet van zijn gezicht wilde wijken. Hoewel het onverminderd hard
regende, maakte Jonah aanstalten om zijwaarts langs de kaartjes-
automaat te stappen en de trap op te lopen, maar de chassied boog
zich alleen nog maar verder over hem heen. Zijn adem rook bedompt.
‘Bedenk wel, vriend, niets gaat ooit aan de Heer voorbij. Ninive, de

zondvloed, Sodom en Gomorra, je weet toch wel dat de geschiedenis vol is van 9/11's?

En hiermee kwam er een eind aan Jonah's geduld, dat in lengte kon variëren maar, eenmaal uitgeput, onveranderlijk vervangen werd door irritatie. De suggestie dat hij gedoemd was kon hij velen, dacht hij (want wie kon zoiets serieus nemen?), maar moraliserend gezwets over 9/11 vond hij hoogst aanstootgevend. Hij was op die fatale dag in Manhattan geweest – en nee, hij was geen vriend of dierbare verloren, was ook zelf niet in gevaar gekomen, maar hij vond dat hij er genoeg van had meegemaakt om geen genoeg te hoeven nemen met lariekoek over een hemelse bestraffing. 'Als u echt denkt dat God iets met die aanslag te maken had, bent u even dom als de plegers ervan.'

De chassied keek hem onthutst aan en liet er een gepijnigd hoofdschudden op volgen. 'O, maar vriend, dan vrees ik dat je me volstrekt verkeerd begrepen hebt. Dat ligt aan mij. Ik heb niet aan Harvard gestudeerd.'

'Ik ook niet.'

'Maar toch, denk je dat jouw definitie van domheid van belang is voor Hasjem?'

En hoewel hij dit weer vergezeld liet gaan van een vette, relativerende knipoog, vond Jonah het nu wel welletjes, liep naar de trap en beklom die met twee treden tegelijk. 'Je bar mitswa zal je niet behoeven, vriend!' riep de chassied achter hem, en het klonk alsof hij erbij lachte.

De regen viel nog hard genoeg om binnen de kortste keren Jonah's haar en de schouders van zijn colbert te doorweken. Hij zag mensen op een kluitje staan onder het afdak van een winkel in tweedehands schoenen, rende erheen en drukte zich tussen hen in tegen de etalageruit. Het leek hem onmogelijk te weten wat er wel of niet van belang was voor Hasjem, of hoe je het opperwezen ook wilde noemen, maar hij meende des te beter te begrijpen hoe de chassied dacht: je trekt een cirkel om jezelf heen, en iedereen binnen die cirkel is rechtvaardig en alle anderen zijn dat niet. Veel meer had de visie van die man, zo je al van een visie mocht spreken, niet om het lijf.

Hij zag dat hij naast een sjofel ogende zwarte man stond, lang en

mager, versleten cargobroek, Yankees-petje met zweetvlekken, daaroverheen een bovenmaatse koptelefoon, die het laatste restje van een joint rookte. Hij rapte met de muziek mee die hij beluisterde: *‘Everybody got they own thang, currency chasin’! Worldwide through th’hard time, worryin’ faces! Shed tears bury niggas close to the heart, was a friend now a ghost in the dark’*, verstoken van het ritmegevoel dat noodzakelijk was voor rap. Jonah wist dat hij dit nummer menigmaal had gehoord, maar kon het niet direct thuisbrengen. Hij merkte dat de nabijheid van deze man hem een stuk beter beviel dan die van de chassied. En opeens wist hij het.

‘Tupac,’ zei hij hardop.

De man met de koptelefoon draaide zich naar hem om, wierp een argwanende blik op zijn pak, maar liet er een hese lach op volgen. ‘Tupac!’ riep hij uit. ‘Leeft nog steeds!’

‘Zo is het,’ zei Jonah. ‘Leeft nog steeds.’

Jonah ervoer dit korte contact als een betere, meer afdoende logenstraffing dan alles wat hij tegen de chassied had kunnen zeggen. Wie kon ooit uitmaken wie er rechtvaardig was en wie niet, wie gespaard zou worden en wie gedoemd was? Je openstellen voor de wereld en zijn bewoners, voor iedereen die je pad kruiste, rijk of arm, en verder gewoon je leven leiden en het een beetje naar je zin hebben, dat was alles wat telde – dat, dacht Jonah triomfantelijk, bepaalde de omtrek van de cirkel die hij om zich heen had.

Een paar minuten later nam de regen af tot gespetter en begon Jonah aan het korte eindje lopen naar de cocktailparty van QUEST. De glimmende trottoirs van SoHo raakten gevuld met mensen die zich in nog natte kleding uit portieken en bars waagden, hun blik wantrouwig hemelwaarts gericht. Op een zebrapad nam hij, zijn iPhone angstig omklemmend, een reuzensprong over een plas die daar ontstaan was door een verstopte afvoer. En toen, een paar blokken verder naar het zuiden, bereikte hij zijn bestemming, prozaïsch aangeduid als 555 Thompson Street, waar een blauw bordje achter de glazen toegangsdeur aangaf dat dit inderdaad de locatie was van de 4th Annual QUEST for New York Schools Cocktail Event and Silent Auction.

Terwijl hij zijn stropdas rechte trok en met zijn vingers door zijn haar streek, probeerde Jonah zich te herinneren waar de afkorting ook alweer voor stond. Hij hield het op iets als Quantitative Educational Skills and Tools – een non-profitorganisatie die was opgericht door de extreem charismatische en aan Harvard opgeleide Aaron Seyler, die als kwantitatief analist furore had gemaakt in Wall Street. Volgens de website van QUEST had Aaron zich op een mooie dag gerealiseerd dat hij meer met zijn leven wilde dan jaarwinsten met kwart-punten omhoog te brengen – hij wilde iets terugdoen voor de stad die hem zoveel succes had gebracht (al had Jonah aan een paar ontmoetingen de indruk overgehouden dat Aaron ook wel een succes was geworden in een stad met schelpen en kralen als betaalmiddel). De gedachte achter QUEST was dat de instrumenten van de kwantitatieve analyse niet alleen geschikt waren voor de winsten van bedrijven, maar ook gebruikt konden worden voor het verbeteren van wat Aaron ‘educatieve resultaten’ noemde: slagingspercentages, cijfergemiddelden, doorstroom naar universiteiten, enzovoort. Aarons missie, die hij nooit moe werd uit te dragen, was het inzetten van zijn kennis en kunde, die dagelijks miljoenen opleverden voor banken en hedgefondsen, voor de verbetering van het openbare onderwijs in New York.

Een missie waarop niets viel af te dingen, dacht Jonah toen hij de glazen deur van 555 Thompson openduwde en het gebouw betrad. Hij was opgevoed met progressieve idealen van het meest hoogstaande soort, en hoewel zijn opvattingen daarna wel iets getemperd waren door zijn blootstelling aan de niet per se hoogstaande wereld buiten Roxwood, Massachusetts, en door zijn werk in de voorbije jaren voor het soort megabedrijven waar thuis altijd schande van gesproken was, waren zijn opvattingen nog altijd progressief te noemen. Hij moest nog altijd het eerste steekhoudende argument horen waarom het verkeerd zou zijn om je in te zetten voor de minder bevoorrechten. Meer geld voor scholen, dat klonk hem prima in de oren. Maar hij was niet zo’n meedoener; helpen bij het nastreven van nobele doelen, zich aansluiten bij groepen, zitting nemen in comités, dat lag hem niet zo. Zijn opvattingen kwamen vooral tot uiting in het stem-

men op Democratische kandidaten, af en toe iets van Paul Krugman lezen, en het vermijden van racistisch of seksistisch taalgebruik. Zijn komst naar dit event was zelfs voornamelijk aan het feit te danken dat Philip Orengo, een oude-studievriend van de rechtenfaculteit, in het bestuur van QUEST zat, en hij had Philip al een tijdje niet gezien. Bovendien was hij vandaag vroeg klaar geweest met zijn werk. En Sylvia was de stad uit. En Zoey was bij de man die officieel als haar vriend gold. En niet te vergeten: er zou een open bar zijn. Dat alles plus die succesvolle schikking leek hem een goede aanleiding voor een paar drankjes. Maar ondanks het besef dat hij een kaartje van \$ 75 had gekocht door een combinatie van toeval en gunstige omstandigheden, kreeg hij bij het betreden van de zaal het gevoel dat zijn aanwezigheid vóór zijn gelijk en tegen de mening van de chassied pleitte.

Het was een immense zaal, vierkant, in postindustriële stijl met bakstenen muren en blootliggende leidingen en buizen over het drie verdiepingen hoge plafond. Halverwege die hoogte liep langs alle vier de zijden een galerij, bereikbaar met gietijzeren trappen. Aan de muren waren doeken in goud en rood gehangen, complementair op het roodbruin van de bakstenen en de zwarte verf van de galerij (hij glimlachte: dat die kleurstelling hem opviel gaf maar weer eens aan hoeveel tijd hij doorbracht met zijn modebewuste vriendin én met zijn niet minder modebewuste bijvriendin). Gelijkvloers werd één wand in beslag genomen door een bar, en achterin was een podium gebouwd, waarop een microfoon werd geflankeerd door posters met het QUEST-logo: de piramide met daarin een oog van het dollarbiljet, en in de pupil van dat oog de traditionele façade van een schoolgebouw. Zoals Jonah had verwacht was de zaal goed gevuld, maar niet onaangenaam vol, met mannen en vrouwen van Jonah's leeftijd of daaromtrent – voor het merendeel professionals, nog gekleed in het kostuum of mantelpak waarin ze hadden gewerkt. Toen hij zich ertussen begaf kwam hij langs meerdere hoogst aantrekkelijke vrouwen, iedereen genoot van een drankje, en er was jazz in Cubaanse stijl die als achtergrond diende voor de onontwarbare mêlee van beleefde conversaties, de uitgelatenheid van vrienden en onverbloemd geflirt. Het beloofde kortom een geslaagd gebeuren te worden.

Toch bleef het gesprek met de chassied door zijn hoofd spelen, en hij hoorde het de grote man al zeggen: wat frivool allemaal. En dat was het natuurlijk ook wel, maar Jonah bestreed de gedachte meteen met de vaststelling dat het leven vaak genoeg elke frivoliteit uitbande – dus waarom niet frivool zijn als het kon, vrolijk babbelen en flirten en het glas met elkaar heffen? De meesten hier hadden ochtenden vol saaie vergaderingen, voor menigeen lag er een scheiding in het verschiet en iedereen zou zijn deel aan begrafenissen krijgen. Het lag niet in Jonah's aard om bij zulke negatieve zaken stil te staan, maar zijn ervaringen als advocaat hadden hem geleerd dat een argument je niet uit het hart gegrepen hoefde te zijn om het voor je te laten werken – dus bestelde hij opgewekt zijn eerste biertje van deze avond vol liefdadigheid.

Tien minuten later was zijn biertje al voor driekwart op en kuierde hij over de galerij. In het midden daarvan waren tafels neergezet met spullen die de te veilen items symboliseerden: een stapel La Mer-huidverzorgingsproducten voor een wellnessprogramma; een gemonogrammeerd etensbord voor een diner met Aaron zelf in de Minette Tavern; een kaasmand voor een privérondeleiding door Murray's Cheese Cave. Hij overwoog een bod te doen op een aromatherapiemassage voor Sylvia toen hij aan de andere kant van de tafel Seth Davis herkende, een oud-medestudent die net als hijzelf, en zeer vele anderen, in contact was gebleven met Philip Orengo en die hij dus wel vaker tegen het lijf liep op QUEST-avonden. Jonah was zelf nooit echt met hem bevriend geraakt, maar had hem wel altijd gemogen. Het stond hem nog goed bij hoe Seth hem ooit diens keuze had uitgelegd om rechten te combineren met bedrijfs-economie: 'Als ik tot mijn dertigste weken van honderd uur moet maken, wil ik niet een beetje rijk worden maar steenrijk.' De financiële crisis zou wat dat betrof wel roet in het eten hebben gegooid, maar Jonah had niettemin de indruk dat het Seth redelijk voor de wind ging.

'Jacobstein!' riep Seth toen hij Jonah ook zag. Hij maakte deel uit van een groepje mannen die allemaal eenzelfde kostuum droegen als Jonah, en allemaal een biertje in de hand hadden. Jonah voegde zich

bij hen, er werden namen uitgewisseld, er werden handen geschud. Seths groepje bleek te bestaan uit collega's van zijn bank en bevriende vakgenoten uit de financiële wereld – geldmensen trokken altijd weer naar elkaar toe op dit soort feestjes, had Jonah gemerkt in het jaar dat hij nu een relatie met Sylvia had. De uitbundige sfeer maakte duidelijk dat deze mannen al een aantal biertjes op hem voorlagen. Er werd geredetwist over een bod van 500 dollar op een honkbal met de handtekening van Derek Jeter.

‘Zo’n bal krijg je op eBay voor hooguit honderdvijftig,’ zei iemand tegen de man die het bod had gedaan.

‘Maar waarom zou je honderdvijftig dollar gunnen aan een vette dertiger in zijn onderbroek die nog altijd bij zijn moeder in de kelder woont?’ zei de bieder, en iedereen schoot in de lach.

‘Jullie houden er bovendien geen rekening mee dat het aftrekbaar is,’ zei een andere man, die onder grote hilariteit een bod van \$ 600 schreef.

‘Ja, maar die aftrekbaarheid hangt af van de waarde die een of andere belastingpik aan die bal toekent, nietwaar, Jacobstein?’ zei Seth tegen Jonah.

‘Eh, ik geef alleen advies als je eerst een voorschot overmaakt,’ antwoordde Jonah, en ditmaal viel hem het gelach ten deel. Hij bediende zich niet vaak van ‘advocaten zijn allemaal geldwolven’-humor, daarvoor hoorde je zulke grappen te vaak als je zelf advocaat was, maar het was een vast gegeven dat financiële gasten er dol op waren.

‘Trouwens, kun jij je nog wel 600 veroorloven?’ vroeg iemand aan de man die het laatste bod had uitgebracht. ‘Ik heb de ring gezien die je voor Melissa hebt gekocht, dus jouw liquiditeit staat volgens mij behoorlijk onder druk.’

‘Ho ho, ten eerste waren dat nepdiamanten,’ repliceerde de bieder tot ieders vrolijkheid. ‘En ten tweede: zolang geen sterveling onroerend goed koopt in Las Vegas, kan ik voor dit jaar een bonus tegevoelzien die mijn liquiditeit door het plafond jaagt.’

‘Dat is dan een hele troost voor iedereen in Vegas wiens hypotheek onder water staat,’ grinnikte iemand.

‘Hé, hoor eens, wie zo stom was om daar in 2005 een villa aan de

stadsrand te kopen, die verdient het om nog een jaartje of tien onder water te staan,' zei Seth.

En weer werd er gul gelachen. Het bevestigde Jonah's vermoeden dat dit een stel harteloze klootzakken was, maar dat leken ze van zichzelf te weten en dat vormde een verzachtende omstandigheid. En bovendien zat er vast wel een kern van waarheid in het hardnekkige Amerikaanse bijgeloof, ondanks de ellende van de afgelopen jaren, dat de economie klootzakken nodig heeft om te kunnen draaien.

Op dat moment stapte er een magere, breed grijnzende man op hen toe, met rode wangen, een langwerpige gezicht en warrige blonde krullenbos. Zijn naam was Patrick Hooper en Jonah kende hem via Sylvia – hij was steevast aanwezig bij dit soort events. Een aantal andere mannen leek hem ook te kennen, getuige hun blikken van verstandhouding en hoe ze met hun ogen rolden. Hij wierp een blik op het laatste biedingsbriefje voor de honkbal, en schreef er zelf een voor 5000 dollar, waarna hij glunderend het groepje rondkeek.

'En het mooie is, ik hou niet eens van honkbal,' lachte Patrick.

'Ah, kostelijk,' zei Seth koeltjes.

Patrick Hooper was, naar alom werd beweerd, een financieel genie. Hij had in de bubbeljaren bij Goldman Sachs gewerkt en toen een serie modellen voor grondstoftransacties uitgedacht die nog nét binnen de wet vielen en superwinsten hadden opgeleverd. Patrick had daar zelf genoeg aan overgehouden om op zijn dertigste te kunnen stoppen met werken, wat hij dan ook niet had nagelaten. *The Wall Street Journal* had er een artikel aan gewijd met de kop 'Wall Street Wonderkind Gaat Rentenieren.' Goldman had hem overigens nog steeds onder contract, voor het geval hij nog eens onder een potje World of Warcraft op het idee voor een nieuwe onfeilbare tool kwam. Jonah had moeite die kwalificatie van wonderkind serieus te nemen, omdat Patrick in sociaal opzicht een van de meest onbeholpen mensen was die hij ooit had ontmoet. Hij was geen slechte gozer, Jonah dacht tenminste van niet – hij had alleen een zeldzaam talent om mensen tegen de haren in te strijken. Dat idiote bedrag voor de honkbal, waarmee hij in één klap alle lol uit het bieden had gehaald, was een treffend voorbeeld: Patrick scheen in de simpele en uiterst dom-

me veronderstelling te leven dat hij zijn onaangepastheid kon afkopen door met geld te smijten, dat hij daarmee sympathie of op z'n minst populariteit kon verwerven. Vandaar ook de exuberante feestjes die hij met grote regelmaat gaf in zijn onafzienbare loft in TriBeCa; zijn gewoonte om mensen op bezoekjes aan hippe restaurants en exclusieve nachtclubs te trakteren; zijn buitensporige donaties aan organisaties als QUEST. Met als vanzelfsprekend resultaat: hoe protseriger zijn pogingen waren, hoe beter ze werden doorzien en des te groter de afkeer die hem ten deel viel.

'Zo zeg, ik kijk ervan op dat jullie hier vanavond ook zijn,' zei Patrick olijk. 'Ik had laatst een etentje met Aaron,' vervolgde hij, met onverbloemde trots op dat wapenfeit, 'en toen zeiden we nog hoe belangrijk het was om mensen naar dit soort events te krijgen die geen barst om liefdadigheid geven.' Hij moest er hartelijk om lachen, maar deed dat als enige.

'Nou, als ik geweten had dat jij kwam...' zei iemand zachtjes, en er werd links en rechts gegniffeld.

'Nee, gekheid, maar het is toch wel ironisch hoor,' zei Patrick. 'De financiële wereld heeft de naam zo boosaardig te zijn, maar Goldman doneert meer aan maatschappelijke doelen dan een club als QUEST ooit zou kunnen. En hoewel ik gestopt ben met werken, ben ik nog steeds...'

'Maar goed,' zei Seth, die demonstratief met zijn rug naar Patrick toe ging staan, 'volgens mij kunnen ze die open bar nu elk moment sluiten.' Hij wendde zich tot Jonah: 'Ga jij mee nog iets te drinken halen?'

Jonah wist dat hij nu niet over Seths schouder moest kijken om de hoopvolle blik van Patrick te zien, die natuurlijk ook mee naar de bar wilde, maar hij deed het toch, en kreeg prompt het gevoel dat het al te onliefdadig zou zijn om Patrick hier in zijn eentje achter te laten. 'Eh, nee, ik wil nog even op iets bieden,' zei hij, en betreurde die woorden terwijl ze over zijn lippen kwamen.

Seth haalde zijn schouders op, maar met een blik waaruit een bewonderend soort medelijden sprak. 'Wat jij wil...' En hij liep, gevolgd door alle anderen, naar de trap.

‘Zo, ik wist niet dat jij ook iets met QUEST te maken had,’ zei Patrick toen ze weg waren.

Tot overmaat van ramp bleek er geen bier meer in Jonah’s glas te zitten, wat hem de volle omvang van zijn fout deed inzien. ‘Ik ben bevriend met iemand die in het bestuur zit,’ zei hij.

‘Adrian? Jin? Kent? Abbey? Philip?’

Het verbaasde Jonah nauwelijks dat Patrick alle namen van het QUEST-bestuur uit zijn hoofd kon opnoemen. Hij had ze allemaal vast al meermaals mee uit eten genomen. ‘Philip. Heb ik rechten mee gestudeerd.’

Patrick knikte. ‘Ah, Philip. Die heeft Aaron leren kennen toen ze hun undergraduate deden aan Princeton.’

‘Ja, zo werkt dat,’ zei Jonah.

‘Maar vertel eens, hoe gaat het met Sylvia?’ vroeg Patrick net iets te gretig. ‘Alles nog goed tussen jullie?’ Waarna hij met een iets te gretige teug zijn champagneglas leegde.

Van het vele dat Patrick irritant maakte was dit trekje nog het moeilijkst te verenigen met het idee dat hij in wezen geen slechte gozer was: voordat Jonah Sylvia leerde kennen, had Patrick op weinig subtiele wijze achter haar aan gezeten – en daar was hij nooit echt mee opgehouden, ondanks het feit dat Jonah en Sylvia al maandenlang een stel vormden. Nu was het wel zo dat Patrick op weinig subtiele wijze achter elke vrouw aan zat die hij in de financiële wereld tegenkwam, en Jonah had er zelfs een vage waardering voor dat Patrick de liefde zocht van een vrouw met een eigen carrière, zich niet tevreden wilde stellen met een platinablonde Russin die geen andere ambitie kende dan in de watten gelegd te worden. Maar dan nog – hoeveel vriendelijkheid kon je opbrengen voor iemand die open en bloot de hoop koesterde dat hij jou je vriendin nog eens zou afpakken?

‘Het gaat prima,’ loog Jonah. ‘Echt geweldig.’

‘We zouden eens met z’n drieën uit eten moeten gaan,’ zei Patrick. ‘Ik vind haar echt een kanjer. Ze zou eigenlijk een plek in mijn oude team bij Goldman moeten hebben. Vergeet haar niet te zeggen dat ze me weer eens een mailtje moet sturen!’

‘Zal ik zeker doen,’ loog Jonah opnieuw. Het leek hem ondertussen

wel degelijk gepast om zich van Patrick te ontdoen. ‘Maar goed, ik ga maar eens naar beneden, Philip opzoeken.’

‘Zeg, ik heb jou laatst nog in de West Village gezien,’ zei Patrick, die als geen ander de kunst verstond om gesprekken voort te zetten die zijn gesprekspartners wilden beëindigen.

‘O ja?’ zei Jonah afwezig. Hij tuurde over de reling van de galerij en probeerde de gladgeschoren zwarte schedel van Philip Orenge te ontdekken.

‘Ja, op een avond. Je zat met damesgezelschap in de Corner Bistro.’

Jonah’s hart zette van het ene moment op het andere een paniekerige draf in – *bedenk een smoes, bedenk een smoes, bedenk een smoes*, gierde het door zijn hoofd, maar dat bleek geen vruchtbare manier om tot een bruikbare smoes te komen. ‘Eh, wanneer was dat?’ zei hij ten slotte om tijd te winnen. Het was des te moeilijker iets goeds te verzinnen omdat hij onmogelijk kon uitmaken of Patrick een speciale betekenis toekende aan wat hij had gezien – wilde hij alleen maar coûte que coûte het gesprek gaande houden, wat al onwenselijk genoeg zou zijn, of zag hij, nog veel onwenselijker, een verband tussen wat hij had gezien en de kans dat Sylvia weer vrijelijk beschikbaar kon komen voor zijn avances? Hoe kon je weten hoe onnozel Patrick was buiten de wereld van valutakoersen, derivaten en dat soort dingen?

‘Een week of twee geleden, zoiets?’ antwoordde Patrick. Hij hief zijn champagneglas bij de steel voor zich op en liet het met een dromerige blik ronddraaien.

‘Ah ja,’ zei Jonah zo toonloos mogelijk. ‘Toen was ik op stap met wat mensen die ik van mijn werk ken.’

‘Het was best een lekker ding!’ zei Patrick. Jonah pijnigde zijn hersens om na te gaan of hij die avond zo stom (lees: dronken) kon zijn geweest om in het openbaar te flikflooiën. ‘Is ze single?’

Was Zoey Rosen single... nou, op die vraag was een eerlijk antwoord tegelijk het beste. ‘Helaas, man, ze heeft een vriend.’

Patrick wierp met theatrale ontgoocheling zijn hoofd in de nek, maar liet er meteen een nieuwe vraag op volgen: ‘Met wie gaat ze? Iemand van jullie kantoor?’ En opnieuw die onzekerheid – dramde Patrick zo door om hem te laten bungelen, wist hij iets belastends

waarmee hij Jonah tot van alles zou kunnen dwingen: etentjes, tripjes naar The Hamptons, avondjes in een nachtclub? Of was hij zo vasthoudend omdat hij de hoop niet wilde laten varen dat er toch iets met Zoey te bereiken viel? Dat krijg je nou als je niet rot wilt doen tegen iemand, dacht Jonah.

Maar er kwam enige verlichting met het volgende dat Patrick zei: ‘Nou, als ze hem ooit dumpt, geef mij dan haar nummer, wil je?’ En een ogenblik later werd Jonah definitief verlost toen Aaron Seyler (bijna twee meter lang, goudblond, voormalig aanvoerder van het zwemteam van Princeton, Rhodes-beursstudent, eminent bedrijfskundige en volgens Jonah de meest aangewezen persoon om een oplossing te bedenken, zo er al een te bedenken viel, voor de onderwijscrisis, of de energiecrisis, of om het even welke andere crisis) het podium betrad en achter de microfoon plaatsnam. De zaal viel stil, iedereen keerde zich naar het podium en leek vol verwachting de adem in te houden. Jonah snapte dat wel, want Aaron stond daar met alle zelfverzekerdheid van een acteur die tijdens de Oscar-uitreiking zijn derde beeldje van de avond in ontvangst kwam nemen. Het stuitte Jonah geenszins tegen de borst, dat geloof in eigen indrukwekkendheid – het intrigeerde hem eerder dan dat het hem tegenstond, maar hij misgunde het Aaron niet in het minst, want als het iémand toekwam Aaron Seyler te zijn, dan was dat Aaron Seyler wel.

‘Maak je geen zorgen, mensen, dit gaat niet lang duren,’ begon Aaron. ‘Ik weet dat jullie allemaal nog wat glazen willen legen, en geloof me, dat wil ik zelf ook.’ Deze grap oogstte luider gelach dan hij verdiende, maar dit was Aaron – als hij met een passage uit het Tibetaanse Dodenboek had geopend, was de hilariteit niet minder groot geweest. ‘Om te beginnen wil ik jullie allemaal danken voor je komst vanavond. Dankzij jullie donaties kan QUEST zijn ding blijven doen, en belangrijker nog dan geld is de tijd die jullie op een avond als deze voor ons overhebben. En o, wat tijd betreft, laat ik jullie er even op wijzen dat de stille veiling om acht uur sluit, met dank aan alle bedrijven en personen die er dingen voor ter beschikking hebben gesteld. Zo kun je bijvoorbeeld bieden op twee seizoenskaarten voor de Mets, mocht je zo gek zijn om bij de Mets op de tribune te willen

zitten.’ (Gelach.) ‘Ik ga er voorlopig maar van uit dat mijn bod van vijf dollar nog niet is overtroffen.’ (Meer gelach.) Dus, eh, als iemand mijn kaarten voor de Mets wil kopen...’ (Aanhoudend gelach.)

Waarmee het moment was gekomen om serieus te worden – Aaron stak in een pose van intimiteit een hand in zijn zak en boog zich iets meer naar de microfoon toe. ‘We proberen elk jaar weer dit soort borrels voor de vrienden van QUEST te organiseren. Velen van jullie steunen ons al vanaf het begin, in de tijd toen we nog geen subsidies opstrekten en ik kleine groepjes bij me thuis uitnodigde om het verhaal af te draaien dat menigeen intussen uit zijn hoofd zal kennen. We proberen dit elk jaar te doen omdat het prettig is voor onze medewerkers, het bestuur en zeker ook mezelf om even een ontspannen samenzijn te hebben met onze vrienden. Maar we doen het ook omdat QUEST in wezen nog steeds de geest ademt van die nachtelijke discussies in mijn huiskamer, toen we nog weinig meer hadden dan het gevoel dat wij de scholen van New York City naar een hoger plan konden tillen, weinig meer dan het geloof dat als je mensen een kans geeft het goede te doen, ze je niet teleur zullen stellen.

‘Kijk, onze generatie wordt vaak van apathie beticht. En als lid van de MTV-generatie, oud genoeg om de tijd te hebben meegemaakt dat MTV nog voornamelijk muziekvideo’s uitzond, snap ik wel een beetje waarom dat wordt gezegd. Inderdaad, onze generatie heeft over het algemeen weinig op met godsdienstige instituties. En we kijken met diepe scepsis naar de politiek. En we verwachten niet al te veel van de conventionele liefdadigheidsorganisaties met hun vele beperkingen. Maar dat alles noem ik geen apathie. Ik noem dat realisme. Als onze generatie een probleem signaleert, als wij zien dat er iets mis is met onze overheid, met onze samenleving, met onze scholen, en in al die dingen zijn wij kritischer dan alle generaties voor ons, dan zijn wij niet geneigd om naar de kerk, de politiek of de intelligentsia te kijken. Nee, dan kijken we elkáár aan. Dan gaan we met elkaar om de keukentafel zitten en stellen we elkáár de vragen: hoe krijgen we duurzame energie kostendekkend? Hoe krijgen we ons land rechtvaardiger? Hoe krijgen we de scholen van New York uit het dal en geven we de leerlingen een betere toekomst?’